

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie X.Y.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2026 r.

wniosku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi

w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt II Kp 1086/25/S),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu
w Opolu.**

UZASADNIENIE

Niniejsza sprawa dotyczy zażalenia sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie X.Y. na postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Sosnowcu z dnia 30 maja 2025 roku, sygn. akt: [...], o umorzeniu śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych w osobach Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, Sędziów Sądu Najwyższego w Warszawie - Izby Dyscyplinarnej i Izby Odpowiedzialności Zawodowej oraz członków Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie, polegającego na wydaniu zarządzenia o natychmiastowej przerwie w wykonywaniu czynności służbowych przez Sędziego Sądu Okręgowego w

Krakowie X.Y., wydaniu uchwały zawieszającej tego sędziego w czynnościach służbowych, odmowie wstrzymania wykonania tej uchwały, wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko pokrzywdzonemu oraz zawiadomieniu prokuratury o podejrzeniu popełnienia przez niego przestępstwa, czym działano na szkodę interesu publicznego i prywatnego X.Y.- t.j. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.

Podstawą umorzenia był przepis art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez pokrzywdzonego X.Y., który zarzucił naruszenie art. 231 § 1 k.k. oraz art. 17 § 1 k.p.k. poprzez uznanie, że działania osób wymienionych w zawiadomieniu pokrzywdzonego nie wypełniły znamion czynu zabronionego.

Po wpływie zażalenia do Wydziału II Karnego Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, sędziowie tego Wydziału wyłączyli się od rozpoznawania sprawy ze względu na istnienie przesłanek wynikających z art. 41 § 1 k.p.k. Zarządzeniem Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie przekazano sprawę do rozpoznania przez jednoosobowy skład sędziowski ustalony zgodnie z zasadą losowego przydziału spraw wśród sędziów VIII Wydziału Gospodarczego dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych.

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2026 r., II Kp 1086/25/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, że w ocenie Sądu, istnieją okoliczności, które w przypadku rozpoznania sprawy przez tutejszy Sąd mogłyby budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności Sądu w aspekcie zewnętrznym i braku postrzegania go jako takiego w odbiorze społecznym. Na uzasadnienie wniosku Sąd Rejonowy podniósł między innymi - „Zarówno skarżący Sędzia jak i niektóre osoby wskazane w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa, tj. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie i członkowie Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie są osobami znanymi osobiście przez wielu Sędziów orzekających w Sądach Rejonowych Okręgu krakowskiego i pozostającymi w stosunkach koleżeńskich i służbowych. Nadto sprawa zawieszenia w czynnościach służbowych skarżącego

sędziego była szeroko komentowana w tut. środowisku sędziowskim i wiele osób ma w tej sprawie wyrobiony pogląd. Część sędziów udzielała także sędziemu X.Y. publicznego wsparcia w ramach protestów przeciwko działaniom ówczesnych władz Sądu Okręgowego w Krakowie. W ocenie tut. Sądu, biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności, pozostawienie niniejszej sprawy do rozpoznania w Sądzie Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie (lub innym sądzie rejonowym we właściwości Sądu Okręgowego w Krakowie) może skutkować wytworzeniem przekonania zarówno u skarżącego, osób wskazanych w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa jak i u opinii publicznej o braku możliwości rozpoznania sprawy w sposób bezstronny i obiektywny”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego zasługiwał na uwzględnienie.

Należy oczywiście podkreślić, że instytucja z art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, OSNKW – R 2008, poz. 2280; z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979*).

Należy stwierdzić, że tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie w sposób oczywisty, zaś okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskujący Sąd przemawiają za jej przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali sędziowie wnioskującego Sądu. Szczególny wzgląd na ocenę zewnętrzną

bezstronności sądu należy zachować właśnie w sprawach dotyczących postępowania przygotowawczego prowadzonego przeciwko osobom powiązanym ze środowiskiem prawniczym, w tym zwłaszcza dotyczących sędziów, które to sprawy zazwyczaj budzą szczególne zainteresowanie społeczne.

Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, iż rozpoznanie sprawy przez tutejszy Sąd mogłoby budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sądu w aspekcie zewnętrznym i braku postrzegania go jako takiego w odbiorze społecznym. Zaistniała w sprawie sytuacja z racji swego charakteru mogłaby nie tylko wpływać na swobodę orzekania sędziów wnioskującego Sądu, ale także rodzić w społecznym odbiorze racjonalne – w tych warunkach – przekonanie o niezdolności Sądu do rozstrzygnięcia sprawy w sposób wolny od wszelkiego rodzaju nacisków. Te okoliczności faktyczne w istocie rzeczy mogłyby prowadzić w konsekwencji do ograniczenia w sposób obiektywny niezawisłości orzekania, co nie służy dobru wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu w/w przepisu, chociaż wypada podkreślić, że Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, iż wnioskujący Sąd byłby w stanie rozpoznać przedmiotową sprawę całkowicie obiektywnie i w sposób niezawisły.

W rezultacie wystąpienia okoliczności opisanych przez wnioskujący Sąd, a także wziętych pod uwagę z urzędu, Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji, przekazanie sprawy winno nastąpić do sądu rejonowego na obszarze właściwości innego sądu okręgowego, niż właściwy dla Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie. Z tych względów uznając, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, Sąd Najwyższy przekazał ją do Sądu Rejonowego w Opolu.

[WB]

[a.ł.]